

Sprawozdanie merytoryczne Fundacji Prosvita za 2023 rok

I Informacje ogólne

Fundacja Prosvita działa na podstawie Statutu. Ostatnie zmiany Statutu Fundacji zostały przyjęte w dniu 02.04.2020 roku i zostały odzwierciedlone w KRS.

Skład Zarządu Fundacji:

1. Krystyna Syrnyk – Prezes Zarządu
2. Katarzyna Osadcha – Członek Zarządu
3. Jerzy Karczewski – Członek Zarządu

Organem nadrzędnym organizacji jest Rada Fundacji:

1. Marek Syrnyk – Przewodniczący Rady Fundacji
2. Grzegorz Kisielewski – Członek Rady
3. Tomasz Chruścicki – Członek Rady

Celem założenia oraz działalności Fundacji Prosvita jest w szczególności wsparcie edukacyjnych i kulturalnych potrzeb ukraińskiej mniejszości narodowej w Polsce, działalność na rzecz podtrzymywania tożsamości narodowej, współpracy polsko-ukraińskiej oraz budowy i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

II Działalność w sferze kultury

1. Główne działanie – Wędrowny Festiwal Kultury Ukraińskiej

W 2023 roku XXVII edycja festiwalu. W pierwszym półroczu przeprowadzono działania organizacyjne, dokonano wyboru zespołów. Zapewniono logistykę wyżywienia, zakwaterowania i transportu, jak również działania promocyjne.

Głównym celem realizacji zadania wskazanym we wniosku była prezentacja dorobku kulturalnego mniejszości ukraińskiej w Polsce oraz Ukrainy, ochrona i podtrzymanie poczucia tożsamości narodowej członków ukraińskiej mniejszości narodowej poprzez

umożliwienie im udziału w ważnych wydarzeniach kulturalnych – głównie poprzez koncertów w niewielkich miejscowościach. Celem działania było umożliwienie poznania korzeni kulturowych, prezentacja różnokulturowego dziedzictwa regionu, upowszechnienie tradycji i wartości wymiany międzykulturowej oraz stworzenie możliwości udziału w wydarzeniu artystycznym utrzymanym na wysokim poziomie.

Wszystkie te cele zostały osiągnięte w stopniu wyższym aniżeli założony przez organizację. Zadanie zostało zrealizowane poprzez organizację koncertów i występów zespołów ukraińskich. Tym samym zrealizowano cel główny, którym jest podtrzymanie poczucia tożsamości członków ukraińskiej mniejszości narodowej w Polsce.

Koncerty odbywały się od czerwca do sierpnia 2023 roku.

Cztery festiwalowe dni: Wałcz, Kołobrzeg, Strzelce Krajeńskie (czerwiec 2023), Bielsko-Biała (sierpień 2023).

XXVII edycja festiwalu. W pierwszym półroczu przeprowadzono działania organizacyjne, dokonano wyboru zespołów. Zapewniono logistykę wyżywienia, zakwaterowania i transportu, jak również działania promocyjne.

W czerwcu 2023 zorganizowano już pierwsze koncerty w ramach festiwalu:

23.06.2022 – festiwalowy dzień WFKU w Kołobrzegu. Zespoły i soliści:

- HORPYNA (Olsztyn)
- Duo Vito (Wałcz)
- Czerkaski Narodnyj Chor (Czerkasy, Ukraina - Akademyczny Zespół Pieśni i Tańca)

24.06.2023 – festiwalowy dzień WFKU w Strzelcach Krajeńskich:

- Lemko Tower ze Strzelc Krajeńskich
- HORPYNA z Olsztyna
- Czerkaski Narodnyj Chor (Czerkasy, Ukraina)

25.06.2023 - Wałcz – trzeci, festiwalowy dzień WFKU. Koncerty zespołów i solistów w WCK w Wałczu:

- Walecki Chór Akademicki (uczestnikami są między innymi członkowie ukraińskiej mniejszości narodowej)
- Duo Vito (Wałcz)
- Czerkaski Narodnyj Chor

25.06.2023 - Wałcz, popołudniowy koncert w plenerze:

- Duo Vito (Wałcz)
- HORPYNA (Olsztyn)

25.06.2023 - Człopa

- Czerkaski Narodnyj Chor

Łącznie w pierwszym półroczu 2023 zorganizowano 6 koncertów w różnych miejscowościach, w tym trzy w formule festiwalowej. Wystąpiło łącznie 5 różnych grup, w tym 4 z Polski. Zorganizowano kiermasz rękodzieła ukraińskiego (Kołobrzeg, Wałcz) oraz festiwal kuchni ukraińskiej (Wałcz, 25.06.2023).

Szacujemy, że w koncertach wzięło udział ok. 2500 widzów.

Zgodnie z założeniami w sierpniu 2023 roku zorganizowano festiwalowy dzień XXVII WFKU w Bielsku-Białej - 13.08.2023.

Wystąpiły zespoły z Ukrainy: Akademyczny Zespół Pieśni i Tańca Narodowej Gwardii Ukrainy (Kijów), kwartet "Hetman" (Kijów), trio "Czerwone Maki" (Kijów), soliści: Oksana Nesterenko, Vasyl Nahirnyi, Serhii Borovyi. Dodatkowo na scenie plenerowej rynku głównego w Bielsku-Białej zaprezentowała się wokalna grupa polsko-ukraińska z tego miasta (20 osób). Koncert w plenerze. Widzów – ok.1500 osób.

Kolejne koncerty odbyły się 26 sierpnia 2023 roku (Szczecin) oraz 27 sierpnia w Wałczu.

We wszystkich miejscowościach zaprezentowały się te same zespoły:

- zespół wokально-instrumentalny "Kozackie Zabawy" z Kijowa
- zespół wokalny "Perłyna" z podkijowskiej Petropavlivky (dzielnica Buczy)

Widzów łącznie: 1200 osób.

2. Zadanie: Tradycja dla przyszłości - koncert kolęd

Dofinansowanie: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Powiat Wałcz, Miasto Wałcz.

Zadanie polegało na organizacji koncertu kolęd. Zostało zrealizowane w Wałczu, miało jednak charakter regionalny, bowiem skierowane było i uczestniczyli w nim także przedstawiciele i przedstawicielki ukraińskiej mniejszości narodowej z powiatów wałeckiego i drawskiego oraz szczecineckiego i choszczeńskiego.

Odbyły się dwa koncerty 16 i 17 grudnia 2023 roku. Pierwszy z udziałem wałeckich zespołów oraz zaproszonego specjalnie na tę okazję ukraińskiego zespołu "Widymo" z Sanoka - wystąpił on także w drugim koncercie (niedziela 17 grudnia 2023, cerkiew greckokatolicka w Wałczu). Celem realizacji projektu było podtrzymanie poczucia tożsamości narodowej ukraińskiej mniejszości narodowej zamieszkujących powiat wałecki i powiaty ościenne, poprzez umożliwienie udziału w koncercie odwołującym się do najpiękniejszych tradycji świątecznych. Wartością dodaną było to, że zespół "Widymo" kultywuje głównie i prezentuje tradycje kolędnicze terenów z których większość ukraińskich mieszkańców województwa

zachodniopomorskiego pochodzi - łemkowszczyzna i bojkowszczyzna (Karpaty). Odbyło się także spotkanie integracyjne z udziałem zespołów oraz widzów, które miało charakter wspólnych warsztatów (16.12.2023).

Wystąpiły ostatecznie zespoły:

Widymo z Sanoka (16 i 17 grudnia 2023)

Członkowie szkoły muzycznej "Esti" z Wałcza

Członkowie szkoły muzycznej "Cassio" z Wałcza

Wałecki Chór Akademicki

Koncert 16 grudnia odbył się w plenerze - przed wejściem do Wałeckiego Centrum Kultury.

Osoby bez względu na wiek. Widzów ok 250.

III Działalność w sferze oświaty i edukacji

Większość zadań z tego obszaru jest ujęta w jeden program Fundacji, a mianowicie „Na pomoc nauczycielowi i szkole”. Zawarte zostały w nim działania:

1. Na pomoc nauczycielowi i szkole - Ukraiński Portal Oświatowy w Polsce. Zadanie jest współfinansowane przez MSWiA.

Zadanie polegało na utrzymaniu oraz permanentnemu napełnianiu w treści odnoszące się do nauki języka mniejszości (ukraińskiego) w Polsce wyspecjalizowanego portalu oświatowego.

Realizacja wskaźników:

Zabezpieczono funkcjonowanie wyspecjalizowanego portalu o tematyce oświatowej, w którym na bieżąco przedstawiano informacje dotyczące oświaty w języku ukraińskim w Polsce (w tym informacje ze szkół oraz międzyszkolnych zespołów nauki języka ukraińskiego w Polsce – jako języka mniejszości narodowej) oraz materiały do pracy z dziećmi i uczniami.

Adres UPO: www.osvita.org.pl

W naszej ocenie realizacja projektu UPO w znacznym stopniu przyczyniła się do podtrzymania poczucia tożsamości narodowej ukraińskiej mniejszości narodowej w Polsce. Portal jako komunikator pomiędzy uczniami, rodzicami i w szczególności – nauczycielami dał możliwość korzystania z materiałów edukacyjnych oraz wymiany informacji/doświadczeń służących poprawie efektywności nauczania. Portal służy pomocą w nauce języka ukraińskiego.

Osiągnięto wszystkie zakładane wskaźniki:

- zatrudniono 8 współpracowników portalu

- zatrudniono - redaktor naczelny

- zatrudniono - administrator

Odbiorców - 29 tysięcy osób

Zadanie realizowano poprzez sukcesywne napełnianie portalu o różnorodny materiał i treści - szczegółowo: w opisie wykonania zadania.

UPO funkcjonował dzięki pracy siedmiu współpracowników (nauczyciele języka ukraińskiego z różnych regionów Polski: Bartoszyce, Dobre Miasto, Bytów, Giżycko, Bielsk Podlaski, Przemyśl i Sanok.

Całość koordynował redaktor naczelny, natomiast nad bezpieczeństwem w sieci oraz w technicznym wprowadzaniu danych czuwał informatyk.

Wszystkie osoby otrzymały wynagrodzenie na podstawie umów-zleceń i w wysokości określonej w umowie z MSWiA.

Aktualności – łącznie 80 informacji dotyczących nauczania języka ukraińskiego w Polsce

Scenariusze: 21 nowych materiałów

Zajęcia pozalekcyjne: 4 nowe materiały

Strefa ucznia: łącznie 130 nowych materiałów (katalogi zabaw ruchowych, rebusy, ćwiczenia, wideolekcje, tablice, inne).

Podręczniki – 6 podręcznik oraz materiał pomocniczy "Nasz śpiewnik"

Prawo oświatowe: 2 materiały

Dokumenty – Odpowiedź MEiN na apele Kongresu Oświatowego

Statystyka – uaktualniono dane dotyczące nauczania języka ukraińskiego w Polsce. Tendencje nauczania od 2010 do 2023

Podróż po Ukrainie – 7 nowych filmów + dział "muzea" - 4 wirtualne muzea Ukrainy

Ukraińcy w Polsce: 2 nowe filmy

Nauczanie języka ukraińskiego w Polsce: 5 nowych materiałów

Metodyka – 2 nowe materiały

Dział „Różne” – 3 materiały.

Galeria – na bieżąco

Nasze czasopismo – trzeci numer (pdf) #osvita.pl: www.osvita.org.pl

2. Zadanie: Na pomoc nauczycielowi i szkole - spotkanie grupy autorsko-eksperckiej Fundacji Prosvita. Zadanie współfinansowane przez MSWiA.

Celem realizacji zadania była organizacja spotkania grupy autorsko-eksperckiej Fundacji Prosvita, które miało doprowadzić do oceny przygotowywanego podręcznika do klasy I szkoły podstawowej dla uczniów należących do ukraińskiej mniejszości narodowej w Polsce, dokonanie korekty tego podręcznika pod kątem zgodności z podstawą programową oraz możliwości wykorzystania we wszystkich formach nauki języka ukraińskiego (jako języka mniejszości) w Polsce.

Zadanie zostało zrealizowane, a założone cele osiągnięte w pełnym zakresie:

- zorganizowano robocze spotkanie w okresie od 16 do 20 lutego 2023 roku
- dokonano oceny przedstawionego przez grupę autorów podręcznika do klasy I szkoły podstawowej pod nazwą "Steżynka" - podręcznik został przygotowany w dwóch częściach pod kątem zgodności z podstawą programową oraz możliwości wykorzystania we wszystkich formach nauki języka ukraińskiego w Polsce
- dokonano korekty wydawnictwa pod kątem przede wszystkim językowym (dostosowanie do możliwości uczniów) oraz proponowanych tematów
- dokonano oceny i korekty zeszytów ćwiczeń do podręcznika - także w dwóch częściach.

Rezultatem spotkania było uzgodnienie i wniesienie zaproponowanych zmian do wydawnictw (podręcznik oraz zeszyty ćwiczeń). W końcowym efekcie złożenie przez Fundację Prosvita

wniosku wydawniczego do MEiN - maj 2023 oraz przesłanie wydawnictw także do MSWiA (podręcznik w formie gotowej książki, zeszyty ćwiczeń w formie elektronicznej).

W czerwcu 2023 roku rozpoczął się proces dopuszczania podręcznika do użytku szkolnego.

W wyniku realizacji zadania mniejszość ukraińska w Polsce uzyskała możliwość lepszego zabezpieczenia uczniów w materiały potrzebne do nauki języka ojczystego, co jednoznacznie wpłynie pozytywnie na wzmocnienie poczucia tożsamości narodowej.

3. Zadanie: Wydawnictwo czasopisma oświatowego #osvita.pl (nr 4) 2023

Realizacja zadania polegała na wydawnictwie czasopisma oświatowego poświęconego tematyce oświatowej, w szczególności nauczaniu języka ukraińskiego w Polsce. Dofinansowanie: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Miasto Wałcz.

Osiągnięto wszystkie zaplanowane rezultaty, zawarte we wniosku. Wydrukowano i przeprowadzono dystrybucję (zgodnie z opisem projektu) czasopisma oświatowego #osvita.pl nr 4/2023, w nakładzie 550 egzemplarzy.

Objętość: 192 strony (planowano - 100 stron)

Arkuszy wydawniczych: 9,6

Wydawnictwo - pełny kolor

Działy: aktualności, statystyka, język i literatura, historia, metodyka, prawo, materiały, różne.

Dwujęzyczne - język ukraiński i język polski.

Perełką tego wydawnictwa jest umieszczenie wspomnień byłego ucznia szkoły z ukraińskim językiem nauczania w Łabuniu Wielkim (później przeniesiona na do Czachowa), wraz ze zdjęciami. Zamieszczono także ilustracje dokumentujące prace punktów nauczania języka ukraińskiego w Szczecinie, Koszalinie, Stargardzie.

Czasopismo dostępne jest w formie pdf na stronie: www.osvita.org.pl

Nauczyciele otrzymali konkretną pomoc dydaktyczną, którą sami w części współtworzyli. Pomoc otrzymali uchodźcy oraz polscy nauczyciele. Odbiorcy otrzymali też informację o szkolnictwie mniejszościowym, które jest jednym z segmentów polskiego systemu edukacji

Rezultaty realizacji zadania są trwałe. Zostały zmierzone - nadrukowane czasopismo (liczba stron, arkuszy, odwiedziny strony www.osvita.org.pl, reakcje na portalach społecznościowych, faktury).

W dalszym ciągu jest jedyne tego typu wydawnictwo w Polsce. Naszym zdaniem - także na świecie (w krajach, w których żyje i mieszka ukraińska mniejszość narodowa lub ukraińska diaspora). Wartością dodaną jest więc promocja województwa zachodniopomorskiego jako regionu otwartego na różnorodność.

IV Działalność bieżąca. Zadanie współfinansowane przez MSWiA.

W efekcie zrealizowania zadania zostały stworzone warunki do funkcjonowania organizacji w zakresie bieżącej działalności, w tym zabezpieczono przede wszystkim możliwość pokrycia kosztów związanych z finansowaniem obsługi finansowo-księgowej, kosztów biurowych, kosztów administracyjnych oraz usług pocztowo-telekomunikacyjnych. W efekcie realizacji została zagwarantowana zarówno wysoka jakość świadczonych przez fundację zadań, jak również odpowiedni poziom sprawozdawczości.

Tym samym osiągnięto podstawowy cel realizacji zadania, którym jest podtrzymanie i rozwój poczucia tożsamości narodowej mniejszości ukraińskiej w Polsce.

Zgodnie z umową dotacja została przeznaczona na pokrycie kosztów obsługi finansowo-księgowej Fundacji Prosvita w roku 2023. Na podstawie zawartej umowy obsługę finansowo-księgową wykonywała firma "Uniwersum" z Wałcza. Płatności na podstawie wystawianych faktur. W ramach działalności bieżącej Fundacja Prosvita realizowała w 2023 roku między innymi zadania: wydawnictwo zeszytu ćwiczeń "Podróż po Ukrainie" cz. 4 do V klasy szkoły podstawowej, niestety MEiN rozpoczął formalne negocjacje dopiero w listopadzie 2023 w związku z czym, wobec zaproponowanych terminów (realizacja zadania do 1 grudnia 2023) Fundacja nie zdecydowała się na podpisanie odpowiedniej umowy. Projekt wydawnictwa podręczników do I klasy szkoły podstawowej oraz zeszytów ćwiczeń również do I klasy szkoły podstawowej - te zadania Fundacja zrealizowała. Dodatkowo wydano 4 numer osvita.pl –

czasopismo oświatowe skierowane do nauczycieli języka ukraińskiego w Polsce, projekt "Tradycja dla przyszłości" oraz szereg innych.

W ramach działalności bieżącej zabezpieczono utrzymanie rachunków bankowych

Fundacji, opłaty pocztowe oraz pozostałe zobowiązania wynikające z bieżącej działalności. Dodatkowo w związku z aneksowaniem umowy (po otrzymaniu od 1 kwietnia 2023) lokalu na działalność fundacji, MSWiA przekazało dodatkowe środki, które zgodnie z umową wykorzystano na częściowe doposażenie biura Fundacji.

Wałcz, 25 marca 2024 r.

PREZES ZARZĄDU

Krzysztof Syrnik

